

Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması ve Çin

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

Sanayinin üretim devleri Amerika ve Avrupa, giderek zayıflayan ekonomileri, Çin sanayi ürünlerinin dünya piyasalarındaki hızlı artışı, dünya ekonomilerinin merkezinin Asya'ya kayması gibi etkenler nedeniyle Amerika ve Avrupa rekabetle değil ancak işbirliği ile egemenliklerini koruyacaklarını anladılar ve Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı(TTIP) Anlaşması imzalamaya karar verdiler. İki ülke TTIP'yi tartışırken dünya ekonomileri de bu anlaşmanın kendilerine ne gibi zararlar getireceği konusunu tartışmaya başladı. Çin de bu konuda endişe duyanların başında geliyor.

Avrupa ve Amerika'nın günlük ikili ticaret hacimleri 2.7 milyar dolar civarındadır. İki ülke stok yatırımları ise 3.7 milyar dolar'a ulaşmıştır. Amerika ve Avrupa arasında imzalanacak olan Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması'nın (TTIP) dünyanın geri kalan ekonomilerini olumsuz etkileyeceği ve uluslararası ticaret sisteminde büyük bir etki yaratacağı düşünülüyor.

TTIP ile iki ülke dış ticaret ve yatırım rakamlarının yüzde 0.5 oranında artış göstereceği savunuluyor. Bu artışla iki ülke arasında yaklaşık 460 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmi yaratılması hedefleniyor. Öte yandan, iki ülke ekonomisinin bu anlaşma ile yaklaşık % 1.5 oranında büyüyeceği tahmin ediliyor.

Peki Çin AB ve Amerika'nın serbest ticaret anlaşmasının kendilerine olası etkilerini nasıl değerlendiriyor? Çin uluslararası ticaretten dışlanacak mı?

Avrupa ve Amerika Çin'in en büyük ticaret ortakları. Çinli uzmanlara göre TTIP ile iki ülke Çin ile olan ekonomik ilişkilerinde Çin'i pasif bırakacak ve gözardı edecek.

Kimi uzmanlara göre ise, TTIP'nin Çin ile ticari ilişkilerde bozulmaya neden olmayacağı, aksine Çin'in kendisini geliştirmek/değiştirmek için itici bir güç olabileceği yönünde.

Anlaşmanın sonucunda Çin ekonomisinin anlaşmayla yaklaşık 32.2 milyar dolar zarar göreceği tahmin ediliyor.

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No: 46 Tepebaşı 34420
İstanbul – Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi, No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara – Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
13, Avenue des Gaulois, 1040
Brussels – Belgium
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 3993
E bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.
1250 24th Street,
N.W. Suite Nr. 300,
Washington D.C. 20037 USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.us

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 288 786 300
F +49(30) 288 786 399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, Rue de Galilée 75116
Paris – France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
Beijing Lufthansa Centre,
Office C-319, Beijing 100016
P. R. China
T +86 (10) 6462 2066
F +86 (10) 6462 2067
E tusiad.china@euccc.com.cn

Çin Sosyal Bilimler Akademisi Profesörü Wang Zihong'a göre, iki gelişmiş ülkenin imzalayacağı TTIP, Çin ve diğer ülkelerin ekonomilerini olumsuz yönde etkileyecektir. Amerika ve Avrupa'nın ileri teknoloji ürünleri, yüksek kalitede üretim, hijyen ve güvenlik alanlardaki yüksek standartları özellikle Çin mallarının bu standartlara ulaşmaması halinde Çin'in bu iki ülke ile olan dış ticaretine zarar verebilir. TTIP dünya ekonomisinin %50'sini, dünya ticaretinin %30'unu oluşturacaktır. Böylece, uluslararası dış ticaret TTIP ile zarar görecektir. TTIP ile oluşacak "Mal Çeşitliliği Etkisi" de Çin'in bu ülkelerdeki rekabet gücüne zarar verecektir.

TTIP ile ilgili Çin Dış Ticaret Bakanlığı bir açıklama yaparak, TTIP müzakerelerinin şeffaf ve açık olmasını, aynı zamanda Doha Görüşmeleri ve DTÖ'nün çerçevesine aykırı olmamasını umduklarını ifade etti.

Çin medyasında yer alan görüşler ise şu şekildedir:

Avrupa ve Amerika arasında imzalanacak olan ikili ticaret ve yatırım anlaşması, dünyadaki çok taraflılığa, Doha Görüşmeleri'ne ve DTÖ'ye zarar verecektir. Dünyanın çok taraflılığa ve bu konuda da Avrupa ve Amerika'nın liderliğine ihtiyacı vardır. Ancak dünyanın iki büyük ekonomisi ikili serbest ticaret anlaşmasına giderse dünya ekonomileri üzerinde nasıl yararlı bir rol oynayabilecekler? Bu anlaşma Çin'in ve diğer ülkelerin çok taraflılık konusundaki çabalarını ve bu alandaki gelişmeleri hiçe sayacaktır.

TTIP Çin'i ve diğer yükselen ekonomileri yeni ticaret düzeninden çıkarmaya çalışmanın yolunun aranmasıdır. Bu bağlamda, TTIP bir nevi ticari korumacılık olarak değerlendirilebilir.

TTIP'nin imzalanması ile Çin'in Amerika ile olan dış ticareti %30 oranında azalacaktır. APEC'in rolu azalacaktır. ASEAN+N'in oluşumunu etkileyecektir. Çin ürünlerine karşı ambargo uygulamalarını arttıracaktır.

Peki Çin TTIP'den fazla zarar görmemek için ne gibi çalışmalar yapacaktır.

Çin'in toplam 31 ülke ve bölge ile 14 adet serbest ticaret anlaşması (STA) ortağı vardır. Önümüzdeki dönemde Çin TTIP'nin kendisine vereceği zararları aza indirmek için ayrıca 29 ülke ve bölge ile Serbest Ticaret Anlaşması için girişimde bulunmayı planlıyor. Halihazırda Norveç, İsviçre ve Danimarka ile müzakereleri devam ediyor. Yine, Çin

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No: 46 Tepebaşı 34420
İstanbul – Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi, No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara – Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
13, Avenue des Gaulois, 1040
Brussels – Belgium
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 3993
E bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.
1250 24th Street,
N.W. Suite Nr. 300,
Washington D.C. 20037 USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.us

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 288 786 300
F +49(30) 288 786 399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, Rue de Galilée 75116
Paris – France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
Beijing Lufthansa Centre,
Office C-319, Beijing 100016
P. R. China
T +86 (10) 6462 2066
F +86 (10) 6462 2067
E tusiad.china@euccc.com.cn

TUSIAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

geçtiğimiz Nisan tarihinde İzlanda ile altı yıl süren müzakerelerin ardından, STA imzaladı. İzlanda, Çin ile STA imzalayan Avrupada'ki ilk ülke. Çin, bu anlaşmanın ile AB ve diğer ülkelere Çin serbest ticaret konusunda cesaret vermesini ümit ediyor. Çin Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü Avrupa Çalışmaları Bölümü'nden Araştırmacı Cui Hongjian, "İzlanda ile imzalanan STA'nın avantaj ve iyi sonuçlarını görecektir olan diğer Avrupa ülkelerinin Çin ile STA imzalamaları iyi bir örnek olacaktır" dedi.

TTIP Çin'in diğer ülkelerle özellikle BRICS ve ASEAN ile olan ilişkilerini yeniden gözden geçirmesi ve yeni serbest ticaret anlaşmaları konusunda çalışmaları başlatmak için itici bir güç olacak.

Çin, Amerika'nın "Trans Pasifik İşbirliği"ne karşı ASEAN 10+6'da çok aktif olmaya başlamıştır. TTIP ile Çin'in ASEAN 10+6 konusunda daha da ısrarcı olacaktır. Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması ve Çin-Japonya-Güney Kore Serbest Ticaret Anlaşması'nın sürecinden faydalanarak Asya'daki bölgesel ticari oluşumları yeniden şekillendirebilecektir.

Çin, Doha Görüşmelerini canlandırabilir ve DTÖ'nün çok taraflılığı konusunda ısrarcı olacaktır.

BRIC ülkeleri arasında son zamanlarda yapılan banka ve para takası anlaşmaları Çin'in BRIC'in diğer üç ülkesi ile işbirliğini daha da arttırmasını sağlayacaktır.

TTIP ile gündeme gelecek olan, yüksek teknoloji ürünleri, standartlara uygunluk, kaliteli üretim konularında TTIP Çin'in ekonomik ve endüstriyel reformu için iyi bir fırsat olacaktır. Özellikle market ekonomisinin gerekliliği olan fikri mülkiyet haklarının korunması konusunda hükümet aktif çalışmalar yapmalıdır. Öte yandan servis sektörünün gelişimi için de çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Aslında, Çin Avrupa Birliği ile direk ikili ilişkiler kurmamıştır. Avrupa ile olan ilişkileri üye ülkeleri ile tek tek gerçekleşmektedir. Üye ülkelerin herbirinin kendi Çin politikası vardır ve Brükselden bağımsız olarak Çin ile "stratejik ortaklık" geliştirme çabası içerisindeyler. Çin için bu durumun bir an önce değiştirilmesi ve bir Avrupa Birliği Çin ikili ilişkilerinin oluşturulması gerektiğinin farkına varmaya başlamıştır.

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No: 46 Tepebaşı 34420
İstanbul – Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi, No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara – Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
13, Avenue des Gaulois, 1040
Brussels – Belgium
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 3993
E bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.
1250 24th Street,
N.W. Suite Nr. 300,
Washington D.C. 20037 USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.us

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 288 786 300
F +49(30) 288 786 399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, Rue de Galilée 75116
Paris – France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
Beijing Lufthansa Centre,
Office C-319, Beijing 100016
P. R. China
T +86 (10) 6462 2066
F +86 (10) 6462 2067
E tusiad.china@euccc.com.cn

TUSIAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

Amerika giderek güçlenen Çin ticaretine karşı Trans-Pasifik Ortaklığını (TPP)'yi kurmuştu. Japonya'nın katılımı için müzakere yapan Amerika, Çin'i TTP'ye katılmak için davet etti, ancak Çin tarafından net bir cevap alamadı. Çin TTP'ye davet edilmesini iki yönde değerlendirmektedir. Çin'i TTP'ye katılmaya davet ederek Çin ile olan iyi ticari ilişkilerini sürdürmek ve desteklemek olduğudur. Diğer görüş ise Çin'in ekonomik yükselişinin Amerika'nın bölge ticareti üzerindeki etkisini azaltmasına engel olmaktır.

Singapurlu Profosör Henry Gao, Çin'in tüm bu gelişmeleri olumsuz değerlendirdiğini, ancak, aksine Çin'in iç ekonomik reformunu hızlandıracağını, ticaretini dengede tutarak iç pazarını canlı tutmasını sağlayacağını ifade etmiştir. Çin en kısa zamanda daha iyi bir fikri mülkiyet hakları sistemine sahip olması gerekmektedir. Çin bunu başardığı taktirde, Çinli firmalar dünya ile daha iyi entegre olacaktır. Aynı zamanda, tüm bu gelişmeler Çin'in özel sektör ekonomisinin gelişimi için çabalarını arttıracaktır. Bu nedenle, TTP ve TTIP Çin için bir tehdit oluşturmaktansa, Çin'in yeniden yapılanması için iyi bir fırsattır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No: 46 Tepebaşı 34420
İstanbul – Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi, No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara – Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

13, Avenue des Gaulois, 1040
Brussels – Belgium
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 3993
E bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.

1250 24th Street,
N.W. Suite Nr. 300,
Washington D.C. 20037 USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.us

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 288 786 300
F +49(30) 288 786 399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, Rue de Galilée 75116
Paris – France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

Beijing Lufthansa Centre,
Office C-319, Beijing 100016
P. R. China
T +86 (10) 6462 2066
F +86 (10) 6462 2067
E tusiad.china@euccc.com.cn